

Gledališče je zrcalo družbe ...

... z ministrovimi predlogi, ki večajo pristojnost direktorjem, dopuščajo napajanje ob javnih jaslih le izbrancem, pa postajata tako kultura kot ves javni sektor samo forma pravične socialne ureditve in sredstvo za že sklenjena in pripravljena politična sidra. Na ta način se dolgoletna pot zdrave kulturne politike, ki je temeljila na prevladujoči gledališki obliki repertoarnih - ansambelskih gledališč, usmerjenih v žlahtno umetnost ob podpori države, v njeni odprtosti do novih vprašanj spreminja.

V nekaj »novega«, ki smrdi po nezakonito izpeljani privatizaciji, tokrat javnega sektorja v kulturi, mimo pozitivne zakonodaje, ki je do sedaj, vsaj na papirju, omogočala segmentom zaposlenih, da bdijo nad transparentnim poslovanjem javnih, kulturnih ustanov.

Nesprejemljiv predlog novih dopolnitev ZUJK-a z (napeljanim) širjenjem pooblastil poslovnim organom/direktorjem in s pomočjo »politično« izbranih komisij dopušča in celo pospešuje deficit pojma strokovnjak (za katerega pravzaprav ne vemo, kaj sploh pomeni)! Brez posluha za vertikalno komunikacijo bi taki »strokovnjaki« samovoljno upravljali z javnim zavodom in s tem odvzeli vpliv odločanja širšemu segmentu zaposlenih, kar pomeni konec zdrave atmosfere repertoarne gledališke skupnosti, ki lahko le v sozvočju različnih poklicev ustvarja presežke. Večje razslojevanje delavcev in dajanje moči odločanja le izbrancem omogoča neenakopravno obravnavo zaposlenih v kulturi in nasploh ter zaton zdrave gledališke skupnosti.

Kljub nakazani skrbi za samozaposlene, vaš predlog daje prednost uveljavljenim izbrancem in dolgoročno korektno ne ureja socialne varnosti širšega kroga samozaposlenih, ki so manj prepoznavni zgolj iz razlogov nezadostne samopromocije. Spodbuja zamrtje ansamblov repertoarnega tipa, ki so s svojo dinamično intelektualno, psihofizično in estetsko – artistično rastjo eden stebrov gledališke dejavnosti na Slovenskem in nosilec atmosfere, mednarodno prepoznavnega slovenskega gledališča ter nosilec njegove duhovne identitete.

Pot do repertoarnega tipa gledališča, ki je z možnostjo kontinuiranega in natančnega, kapilarnega spoznavanja sodelavcev v umetniškem iskanju dragocen procesni privilegij, je bila dolga in naporna. Na osnovi kakovosti je postal repertoarni tip slovenskega gledališča izkaznica slovenske umetnosti tudi v sodobnem evropskem gledališkem utripu.

Repertoarno gledališče pomeni, seveda ob strogem upoštevanju hierarhične odgovornosti upravnih, nadzornih, strokovnih organov in vseh zaposlenih, najbolj racionalno organizacijsko obliko, zato ni razloga za spreminjanje, zlasti pa ne za tako zastavljeno 'fleksibilizacijo', kot se je lotilo ministrstvo.

Razmisliti pa je, kako v repertoarno politiko vključiti nestalno zaposlene in prekarce. Težnja niso kratkotrajne pogodbe o delu, ki delavcu ne nudijo nobene varnosti in ga po končanem projektu izvržejo, temveč dolgotrajnejše zaposlitve, ki delavce dolgoročno vpeljujejo v socialno mrežo življenja javnih zavodov. Ob vsem tem pa je potrebno dosledno upoštevati kaskadno odgovornost, ki jo imajo delodajalci, organi zavoda in zaposleni in je zelo precizno določena že v sedanjih aktih.

V nasprotnem primeru bodo postala slovenska gledališča na pol sprivatizirane družinske skupnosti, dojemljive le za politične lovke zvez in poznanstev, kar je že sedaj, zaradi neupoštevanja določenih pravil in neodgovornih organov upravljanja in nadzora, ponekod velik problem. Njihova nova poetika, diktirana s strani t.i. »strokovnih« komisij, pa bo še bolj dostopna le izbrancem.

To naj počno komercialna gledališča s projekti, ki obstoječe vrednote potrjujejo, sledeč logiki profita in trenutnih trendov in niso vpeta v strateško naravnost in kontinuiteto nacionalnega razvoja, temveč zgolj v potrebe trga. Poslanstvo repertoarnega gledališča pa je soočanje različnih zgodovinskih in nazorskih perspektiv in soustvarjanje vrednot, ki jih v večni dinamiki postavlja tudi pod vprašaj. V veri, da se le v stalnih gledaliških ansamblih krepí zdrava ustvarjalna ambicioznost, znotraj pravil gledališke stroke, moramo kulturno politiko naroda, postaviti na najvišji nivo!

Skrajni čas je, da se slovenska kulturna politika s svojo dolgoročno naravnostjo zave svoje naloge in pokaže zrcalo nesocialni in plitki enodnevni politični stvarnosti.

Predsednik
Sindikata Glosa SNG NG
Radoš Bolčina

